

Initiatiefadvies vanuit BANSPA bij

het ontwerp van Samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap om het arbeidsmarktbeleid, de opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden op elkaar af te stemmen

05 oktober 2020

BRUSSELSE ADVIESRAAD
VAN NEDERLANDSTALIGE
SOCIALE PARTNERS

Situering

Op 15 juli 2011 tekenden de Brusselse en de Vlaamse regering een Samenwerkingsakkoord Brussel-Vlaanderen. Daarin werden een aantal afspraken gemaakt met betrekking tot de afstemming van het arbeidsmarktbeleid, opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden. Dat akkoord is ondertussen negen jaar oud en aan herziening toe. De Brusselse en Vlaamse regering zijn het deze zomer 2020 eens geraakt over een nieuw ontwerp van Samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap om het arbeidsmarktbeleid, de opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden op elkaar af te stemmen.

Op 30 januari 2018 formuleerde BANSPA reeds een advies in verband met het op te maken Samenwerkingsakkoord. Daarin werden een aantal aanbevelingen geformuleerd die BANSPA wenste terug te zien in een nieuw akkoord.

Het huidige nieuwe ontwerp werd recent geadviseerd door Brupartners en de SERV. BANSPA spreekt bij deze haar waardering uit over hun constructieve bijdragen aan dit nieuwe ontwerp.

Dit ontwerp van Samenwerkingsakkoord 2020 voorziet dat het Samenwerkingsakkoord van 15 juli 2011 wordt opgeheven, alsook het vroegere Samenwerkingsakkoord van 4 mei 2006.

1. Algemene beschouwingen

BANSPA is van mening dat het voorontwerp Samenwerkingsakkoord 2020 veel positieve elementen bevat, en een welkome actualisatie is van het akkoord van 2011. Gezien de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor de tewerkstelling en economie in heel het land is een intensievere samenwerking tussen Brussel en Vlaanderen, en tussen Actiris en de VDAB, meer dan wenselijk. Een betere arbeidsmobiliteit tussen Brussel, Vlaams-Brabant en de rest van Vlaanderen is zowel in het voordeel van werkzoekenden als werkgevers in beide regio's. Wat de uitvoering ervan betreft zal veel afhangen van de nieuwe meerjarige Samenwerkingsovereenkomst tussen de VDAB en Actiris (het huidige Samenwerkingsakkoord tussen Actiris en de VDAB loopt af eind 2020).

We verwelkomen dat dit nieuwe Samenwerkingsakkoord voorziet in een nauwere samenwerking rond diverse thema's.

De **gezamenlijke arbeidsmarktanalyses** van Actiris en VDAB zullen nog beter toelaten om de arbeidsbemiddeling in het Brussels en Vlaams Gewest te verfijnen. Het optimaliseren van de **uitwisseling van vacatures** tussen Actiris en de VDAB is een plus, ook al hangt het succes daarvan grotendeels af van de bereidheid van Brusselse en Vlaamse werkgevers om hun vacatures over te maken aan deze arbeidsbemiddelingsdiensten. De aandacht voor het aanleren van de **Nederlandse taal** zijn thema's waar terecht veel aandacht aan wordt besteed in het voorontwerp. Ook verheugt BANSPA zich over de elementen uit het voorontwerp Samenwerkingsakkoord die betrekking hebben op de **polen Opleiding-Werk**, de **uitbreiding van het doelpubliek** van de randgemeenten rond Brussel tot heel Vlaanderen, en de herbevestiging van de **mandatering** van Actiris aan VDAB Brussel. De aandacht voor de **validering van competenties** is een positieve tendens, alsook de verbetering van de elektronische en automatische **gegevensuitwisseling** tussen de twee diensten. Terecht gaat er ook aandacht naar het onderwijssysteem **duaal leren**, een intensieve vorm van werkplekleren die een impuls nodig heeft in de hoofdstad.

2. Specifieke beschouwingen

2.1. Digitale gegevensverwerking

BANSPA pleit er voor dat Actiris en VDAB hun informaticasystemen verder op elkaar afstemmen om een optimale gegevensuitwisseling tussen de twee arbeidsbemiddelingsdiensten te bekomen. BANSPA moedigt Actiris en VDAB aan om op termijn te blijven investeren in digitalisering alsook te streven naar de realisatie van een ver doorgedreven digitale verwerking van gegevensstromen (artikel 5, voorontwerp Samenwerkingsakkoord).

2.2. Betaald Educatief Verlof (BEV)

Sedert de laatste, 6de staatshervorming, werd het betaald educatief verlof (BEV) een bevoegdheid van de gewesten. Van welke opleidingsstelsel een werknemer afhangt wordt uitsluitend bepaald door het gewest waar de werknemer werkt, en niet van het gewest waar de werknemer gedomicilieerd is, of het gewest waar de werknemer een opleiding wil volgen. In termen van interregionale mobiliteit wil dit zeggen dat 358.000 pendelaars uit het Vlaams gewest beroep kunnen doen op het Brusselse systeem van betaald educatief verlof (BEV), en 51.000 pendelaars uit het Brussels gewest beroep kunnen doen op het Vlaamse systeem (Vlaams Opleidingsverlof, VOV). In de praktijk werden dienaangaande al heel wat administratieve problemen gesignaleerd, onder meer omdat in veel gevallen opleidingsinstituten uit het ene gewest zichzelf, en hun cursussen, moeten laten erkennen door een ander gewest. De Bijzondere Wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de 6de Staatshervorming stelt: *“Met betrekking tot het betaald educatief verlof, sluiten de gewesten en de gemeenschappen een samenwerkingsakkoord om de opleidingen te organiseren en te erkennen.”* BANSPA adviseert om in het Samenwerkingsakkoord er op aan te dringen dat de gewesten en gemeenschappen zo snel mogelijk dit aangewezen akkoord sluiten (artikel 16, ontwerp Samenwerkingsakkoord).

2.3. Jobhuizen

BANSPA vraagt aandacht voor het belang van de betrokkenheid van de Brusselse Jobhuizen bij de ontwikkeling van een geïntegreerde en betere dienstverlening naar werkgevers en werkzoekenden toe (artikel 7, voorontwerp Samenwerkingsakkoord). Deze gezamenlijke dienstverlening zou mede moeten leiden tot een betere doorstroming van Brusselse werkzoekenden richting Vlaanderen (en/of Nederlandstalige professionele trajecten). Het

Samenwerkingsakkoord moet rekening houden met een mogelijke uitbreiding van de opdrachten van Jobhuizen naar Job- en Opleidingshuizen.

2.4. Diverse vervoersmodi

De interregionale mobiliteit van werkzoekenden tussen Brussel en Vlaanderen in het algemeen, en de rand rond Brussel en Vlaams-Brabant in het bijzonder, vereist een efficiënt en klantvriendelijk openbaar vervoer. Hierbij vraagt BANSPA aandacht voor alle vormen van openbaar vervoer, met inbegrip van toegankelijke collectieve vervoersmogelijkheden, ook na de 'gewone' werkuren. BANSPA pleit verder voor een meer doorgedreven overleg tussen alle actoren van de diverse vervoersmodaliteiten (waaronder de MIVB, De Lijn, de NMBS, Villo, autodelen, ...). Door aan deze samenwerking resultaatverbintenissen te koppelen kan bijdragen tot een betere fluiditeit en een kwaliteitsvollere dienstverlening (artikel 4, ontwerp Samenwerkingsakkoord).

2.5. Verdeelsleutel 80/20

BANSPA vraagt dat de verdeelsleutel 80/20, gehanteerd voor de financiering van de Missions Locales pour l'Emploi, en de Werkwinkels, voor de duidelijkheid wordt vermeld in het Samenwerkingsakkoord (artikel 8), ook al wordt die verdeling gestipuleerd in artikel 83 van de speciale wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de werking van de Brusselse instellingen. De 80/20-verdeling wordt wel vermeld in de Memorie van Toelichting het decreet van de Vlaamse regering bij het voorontwerp Samenwerkingsakkoord, maar niet in de Nota aan de leden van de Brusselse regering bij de ordonnantie nieuw Samenwerkingsakkoord.

2.6. Klaverbladfinanciering

Brusselse organisaties in de sociale economie die werken met gemeenschaps-DSP'ers (doorstromingsprogramma's) of die actief zijn in gemeenschapsmateries zoals zorg en kinderopvang, ontvangen financiering vanuit de verschillende gewesten en gemeenschappen. Deze optelsom van verschillende bronnen van financiering, klaverbladfinanciering genoemd, versterkt de werking van het Brusselse tewerkstellingsbeleid. Het behoud van klaverbladfinanciering is volgens BANSPA nodig om Brusselse inschakelingsbanen te waarborgen. BANSPA pleit er voor om het principe van de klaverbladfinanciering bij sociale economieprojecten op te nemen in het Samenwerkingsakkoord 2020 (artikel 8 voorontwerp Samenwerkingsakkoord).

2.7. Domicilieverplichting doelgroepwerknemers

BANSPA is voorstander van een gemeenschappelijk doelgroepenbeleid tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest. Momenteel geldt er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een domicilieverplichting voor doelgroepwerknemers die een tewerkstellingstraject willen volgen in Brusselse sociale ondernemingen. Concreet betekent dit dat doelgroepwerknemers uit de Vlaamse rand rond Brussel juridisch gesproken niet terecht kunnen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. BANSPA pleit voor een pragmatische aanpak in deze materie, om de rechtszekerheid van de betrokken partijen te verhogen (artikel 16, Samenwerkingsakkoord), alsook om de huidige soepelere interpretatie inzake domicilieverplichting verder toe te passen. Artikel 12 van het ontwerp Samenwerkingsakkoord 2020 is hierbij een stap in de goede richting. In dit artikel roepen de Vlaamse en Brusselse regering Actiris en VDAB op de nodige werkafspraken te maken over het doelgroepenbeleid.

2.8. Maatwerkdecreet

Het Vlaamse maatwerkdecreet komt niet aan bod in het voorontwerp van het Samenwerkingsakkoord 2020. BANSPA pleit er voor om de toegankelijkheid voor de Brusselse werkzoekenden tot de maatregelen in het kader van het Vlaamse maatwerkdecreet, en de tijdelijke werkervaring, in het Samenwerkingsakkoord op te nemen. Het is van belang dat deze maatregelen, die kaderen binnen de nieuwe bevoegdheidsverdeling van de laatste, 6de staatshervorming, niet tot gevolg hebben dat Brusselse werkzoekenden hiervan geen gebruik meer kunnen maken (artikel 16, voorontwerp Samenwerkingsakkoord).

2.9. Strategie “Scholing en Werk”

De Brusselse Regering beoogt met het beleidsplan Strategie GO4Brussels 2030 de gekruiste beleidsinitiatieven werk-opleiding te versterken met een toekomstgerichte tienjarenvisie. Het bestaande opleidingsplan 2020 uit de Strategie 2025, krijgt opvolging met de nieuwe strategie “Scholing en Werk”, die erop gericht is inwoners van het Brussels Gewest, en dan in het bijzonder de werkzoekenden, kansen te bieden het vaardigheidsniveau te verwerven dat vereist is op de arbeidsmarkt. Aan het opleidingsplan 2020 konden de Nederlandstalige instellingen in Brussel geen actieve bijdrage leveren aan dit plan door het ontbreken van een politiek akkoord. BANSPA merkt op dat de Brusselse regering de specifieke werkgroep van de Strategie GO4Brussels 2030 die zich buigt over de Strategie “Scholing en Werk” steunt (artikel 14 van het ontwerp

Samenwerkingsakkoord, beleidswerf 2.3.2.). Vanuit BANSPA vragen we aan de Vlaamse regering de strategie "Scholing en Werk" tevens mee te ondersteunen.

2.10. Socio-professionele inschakelingsorganisaties (SPI)

BANSPA betreurt dat de rol van de socio-professionele inschakelingsorganisaties (SPI) niet aan bod komt in het voorontwerp Samenwerkingsakkoord 2020. De SPI-organisaties spelen een essentiële rol in het begeleiden van kansarmere categorieën werkzoekenden richting een opleiding of werk (artikel 7 Samenwerkingsakkoord).

2.11. BANSPA

BANSPA stelt voor om de tekst over de adviesopdracht van BANSPA, in het voorontwerp Samenwerkingsakkoord 2020, als volgt te lezen (artikel 15 Samenwerkingsakkoord): *"Beide regeringen gelasten de Brusselse Adviesraad van de Nederlandstalige Sociale Partners (BANSPA) met een adviesopdracht:*

- *m.b.t. het raakvlak Werk, Beroepsopleiding, Ondernemen en Onderwijs;*
- *m.b.t. onderwerpen waar de gemeenschapsbevoegdheden een rol spelen;*
- *m.b.t. gezamenlijke adviezen van de BANSPA en de Instance Bassin Enseignement qualifiant-Formation-Emploi Bruxelloise. "*

BANSPA kan advies verlenen aan de Brusselse en Vlaamse regering, de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), Actiris, VDAB Brussel, Brupartners en de SERV.

2.12 Protocol met betrekking tot BANSPA

In artikel 15 wordt gesteld: *"De samenstelling en kernopdrachten van de BANSPA worden opgenomen in een samenwerkingsprotocol tussen de bevoegde ministers."*, BANSPA is graag bereid mee te werken aan de opmaak en uitwerking van dit protocol.

Brussel, 5 oktober 2020

Voor Banspa,

Vroni Lemeire, voorzitter

Anton Van Assche, ondervoorzitter

Meer info:
Secretariaat BANSPA
p/a Tracé Brussel vzw
Antwerpselaan 26, 1000 Brussel
T 02 511 99 72
info@banspa.brussels